

Smotra Dalmatinska La Rassegna Dalmata

DODATAK
Objavitelju Dalmatinskomu

SUPPLEMENTO
all'Avvisatore Dalmato

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodinu i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskoga stoje u para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastarjeli brojevi para 20.
Pitanja za predaju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilijene preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju postanskim naputnicima. — Rokovisi se ne vraćaju. — Neplacena se pisma ne primaju.
Pisma i novice treba šaliti „Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadaru“
Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranu valja se obratiti Tiskaru

Prezzo d'associazione per un anno: Pall'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6, un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 8. Numeri arretrati cent. 20.
Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. — Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.
Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all'Ufficio dell'Avvisatore Dalmato in Zara.
Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

SI PUBBLICA AL MERCOLEDÌ ED AL SABATO

Novo junačko djelo naše mornarice

U srijedu nam je stigla vijest o sjajnu uspjehu naše ratne mornarice. Naš podmorski brod „U.V.“ potopio je u Jonskome Moru francusku oklopnu krstaricu „Leon Gambetta“. Podmorski brod „U.V.“ zaplovio je sranom smionošću niz Jadransko More, da potraži neprijateljske ratne lagje i da, koliko uzmožne, nanese štete neprijateljskim bojnim snagama. Smioni podmorski brod zatekao je kod S. Maria di Leuca, u kraju južnoga rta Apulije na jug Brindisi, francusku oklopnu krstaricu, na koju je odmah navalio i potopio je dobro omjerenom torpedom.

Uništena lagja spadala je u veće oklopne krstarice francuske ratne flote. Njeno potiskivanje vode iznosilo je oko 12.600 tona, a snaga strojeva 29.000 konjskih sila; razvijala je brzinu od 23 pomorske milje. Bila je naoružana sa 4 topa od 19 centimetara i 16 topova od 16 centimetara, kojima su se pridruživala 24 brzo-metna topa od maloga kalibra, tako da je lagja imala za ratne svrhe vrlo značajnu topovsku vrijednost. Njeni znatni razmjeri, jer je bila duga 147 metara, široka 21 metar, a silazila je u dubinu za 8,2 metra, i brojno stanje njene posade, koja se sastojala od preko 700 ljudi, pokazuju značaj ove krstarice i veličinu gubitka, koji su neprijateljske bojne snage pretrpjele uslijed junačkoga djela našega podmorskoga broda „U.V.“

Već je jednom jedan od naših podmorskih brodova, „U.XII“, nanio teške štete francuskoj floti, kada je sa uspjehom torpedovao na Otrantskome Tjesnacu jednu francusku ratnu lagju. Sada je pak podmorski brod „U.V.“ dodao nov list slavnoj povijesti naše ratne flote.

Kao na kopnu tako se i na moru pokazuje pobjedonosni uspjeh saveznika i podlije-ganje Trojnona sporazuma, koji ne može da ubere lovorika ni ondje gdje izlazi na poprište pretežnijim silama. Njemački i austrijsko-ugarski podmorski brodovi uništavaju neprijateljske lagje. Sve navale neprijateljskih eskadra na Dardanele propadaju. Ne donosi broj uspjeh, nego vještina, smionost, duhovne i moralne sile. Sadržaj je svjetski rat prvi put na djelu pokazao divna sredstva moderne tehnike, sjajne tvorevine ljudskih izuma. Koliko se i činilo da su ti izumi zajedničko blago cijeloga čovječanstva, ipak su dvije središnje vlasti dokazale, da upravo one umiju vješto rukovati tim sredstvima, tako da ova donese uspjeha. I Engleska i Francuska imaju zrakoplova i podmorskih brodova; ali im do sada nije pošlo za rukom da ih sa uspjehom upotrijebe. I u tome se imalo da dokaže, gdje uistinu napredak i razvoj tehnike kao jedne grane moderne kulture nalaze pravo plodno zemljište, na kome misao može da sazori i pretvori se u djelo.

Smiono djelo podmorskoga broda „U.V.“, hrabri i odlučni preduzetni duh njegova vođe i njegove posade izazvaće ne samo u nas vrlo veliko divljenje. Naša je ratna mornarica u upo-

rednim popisima flota raznih vlasti uvijek daleko zaostajala; ali joj je njena sposobnost uvijek obezbjeđivala prvo mjesto. Junačko djelo podmorskoga broda „U.V.“ nov je dokaz duha sjajnih predanja, kojim je proniknuta naša ratna mornarica, njene snage, žilavosti i smionosti.

Ratni prijedlog

B.č. 26. Iz stana ratne štampe javlja se: Kada je austrijsko-ugarski poslanik u Beogradu predao na 23 jula 1914 srpskome Ministru predsjedniku notu, koja je dovela Srbiju pred izbor, ili da se kani svoga rovanjenja protiv Monarhije, koga se jednom bijaše odrekla, ali ga po tome bijaše tajno opet prihvatila, ili pak da otvoreno ispovijedi da se istovjetuje sa sarajevskim ubijama i njihovim podba-dacima, cijela se bojna snaga Austrije-Ugarske nalazila u propisanome stanju mira; jer saznavajući svoju dobru stvar, Monarhija koja nije htjela rata, ne bijaše postavila svoje pravedne zahtjeve pod pritisak voje-nih mjeri.

Dana 25 jula 1914 poslije podne gospodin Pašić uručio je našem poslaniku kao odgovor onu notu srpske Vlade, koja je imala da izazove prividnost da je Srbija gotova ispuniti zahtjeve Monarhije do granica mogućnosti, no koja je u stvarnosti više ili manje odbijala najznačajnije izmogu naših postulata. Koliko je srpska Vlada bila na čistu da se njen odgovor ne može prihvatiti, najasnije proizlazi oduda što je tri sata prije predaje note bila već izdana zapovijest da se mobilizuje cijela srpska vojska. Kao što se odmah pokazalo, Srbija je bacila tijem iskru u barut, eđa raspali svjetski požar.

Njegovo c. i. k. Apostolsko Veličanstvo moralo je da svojoj tako često posvjedočenju miroljubivosti istigne onu tešku odluku, za koju srpsko izazivanje nije ostavljalo drugoga izbora. Već u večer istoga dana bila je izdana zapovijest o djelimičnome mobilizovanju, koju su svi narodi Monarhije pozdravili sa jednoličnom odusevljenjem. Na 28 jula bio je pro-glasen Srbiji rat. Svako, kome je bila upućena zapovijest o sazivanju, bio je proniknut saznavanjem dužnosti i pozhrtvovanosti kojih je u habsburških naroda uvijek bilo u ozbiljnim časovima, i pohitao je na mjesto koje mu je bilo doznačeno. Aparat mobilizovanja djelovao je sa pouzdanosću kakve tačne sprave. Sva proricanja o ometanju pri okupljanju i odlasku vojske, koje su naši neprijatelji očekivali, osramotila su se. Dok se još pripravljalo djelimično mobilizovanje, već se opazalo prvo slijevanje oluje sa sjevero-istoku. Na 27 jula stigose u Beč neslužbene vijesti, da Rusija izvodi vojne pripreme u pogranničnim vojennim okru-žjima. Doduše je isprvice ruska Vlada još poricala da je naredila mobilizovanje, ali nam je poručila da će se morati latiti ove mjere, ako naše čete prijeđu srpsku granicu. U ostalom Rusija bijaše već mnogo prije toga izvela zamašitih ratnih priprema pod ime-nom pokusnih mobilizovanja.

Kao muajka koja jasno sijne to je navještenje rasvijetlilo tamne oblake potajno skovanih spletaka. Rusija je pružala svoju zaštitnu ruku nad Srbijom! Po izlaskom da akcija protiv Srbije hoće uistinu da pogodi samo moskovsko carstvo i njegov uticaj na Balkanu, koju su izliku obarale izjave koje smo mi svečano dali u Petrogradu, Rusija je stupila na stranu Srbije, onoga neprijatelja, protiv koga smo mi morali da ustanemo bez ikakvih sporednih namjera, koje bi bile uperene protiv koje bilo države, već jedino zbog prisilnoga razloga samoodržanja, eđa za svu budu-ćnost zaštitimo svoju državu bezbjednost i poredak od potajnoga rovanjenja požudna susjeda, koji nije zazirao ni od najnedostojnijih sredstava. Objektivnome je rasugivanju bilo očito da su se sve Monarhiji neprijateljske spletke, kojima je bio izvor u Srbiji,

nalazile pod ruskim pokroviteljstvom; jasno se moglo da razabere da se Srbija samo pod tim bezbjednim okriljem mogla usuditi da cinicki uskrat: Monarhiji zatražena jamstva i da joj dobaci rukavicu na borbu.

Na 29 jula bilo je službenim načinom potvrđeno da je Rusija mobilizovala vojne košare: kijevski, odeski, moskovski i kazanski. No čim se u Petro-ggradu upoznalo da je uz naš bok Njemačka Carevina sa okušanom saveznom vjernosti, tada je dva dana kasnije izdana zapovijest da se mobilizuje cijela ruska bojna snaga. Mi, koji smo do tada do krajnosti nastojali da sačuvamo evropski mir, tek smo tada pod prisilnim pritiskom ruske prijetele odgovorili jednakom mjerom. Kao jedan čovjek ustadoše narodi dviju država starinske Cesarevine, koja je micala svoja uda sa mlaganom svježinom, većom nego ikada prije. Nijemci i Magjari, Slaveni i Latini latise se sa oduševljenjem oružja, proniknuti jedinom i složnom voljom da brane svoju domovinu.

Na 2 augusta ruske su čete prešle prusku grani-cu bez proglašenja rata. Slučaj za savez nastao je tjem. Na 5 augusta austrijsko-ugarski poklisar u Petrograd predao je objavu rata.

I tako se Monarhija našla pred nuždom da za obranu svoga opstanka vodi rat na dva fronta: na sjeveru protiv Rusije sa njenim stanovništvom od 173 milijuna duša, na jugu protiv Srbije sa njenom u dvije pobjedonosne vojne u borbi okušanom i očeličenom vojskom i sa njenim saveznicom u Crnoj Gori, jer se i Crna Gora bijaše pridružila neprijate-ljima Monarhije. Pošto ljudi za oružje sačinjavaju od prilike deseti dio pučanstva, Austrija-Ugarska sa svojih 5 milijuna boraca imala se da bori ne samo sa tro-strukom pretežnošću od 17 milijuna ruskih vojnika nego uz to sa više od 60 milijuna Srba i Crnogoraca, koje su dvije balkanske države mogle da dignu iz svoja četiri i 60 milijuna duša, mnogo više isko-risujući svoju vojnu snagu.

Doduše je stupila na našu stranu Njemačka Carevina se svojih skoro 68 milijuna stanovnika, dakle sa oko 7 milijuna boraca, dobro naoružana i spremljena; no tim je ponikao za dvije središnje vlasti cio niz rizičnih neprijatelja, koji su odavna vrebali čas i odavna bijahu spremni podmuku navalu, eđa slome privredni procvat Njemačke, koji je uzbugivao u njih zavist. Tijem je brojna nadmoćnost neprijatelja bila povećana; ipak je na korist saveznih središnjih vlasti bilo tjesno susjedstvo dviju carevina, bezuvjelnja za-jednica interesu i stapanje, koje se postiglo dugogodišnjim vjernim zajedničkim postupanjem, obostrane vojne volje radi jedinstvenoga iskazivanja snage, dok su na neprijateljskoj strani prostorna razdvojenost državnih područja i niz oprečnosti, koje su izvirele iz cijeloga njihova dosadanjega političkoga razvoja i koje su se nevoljno prebrlede, morali da prisiju vodstvu vojske sve slabosti koalicijskoga rata. Koliko su teške te stele, uči skoro svaki list povijesti.

Temeljne ete ratne osnovne za početak vojne bile su središnjim vlastima prisilno propisane prilika-ma. Njemačka se morala svojom glavnom snagom okrenuti najprije protiv neprijatelja na zapadu, koji su po željezničkoj mreži i razmjestaju četa mogli najbrže izići na poprište i biti opasnima onjem krajevima Njemačke Carevine, koji su najbogatiji obrtnošću. Po ustrojnim podacima, koji su bili poznati već u doba mira, zapovijest o mobilizovanju izbacivala je 45 linijskih i 19 pričuvnih divizija, zatijem 19 pričuvnih brigada, usve dakle 73 francuske pješadijske čete divizije protiv njemačke granice; uz to se moralo očekivati 6 belgijskih i 6 engleskih pješadijskih četnih divizija, kojima se zadržanima moglo odmah raspolagati za ratovanje na kopnu, dakle usve je zajedno imalo da bude 85 divizija. Stoga je Njemačka morala od svojih 100 linijskih i pričuvnih divizija upotrijebiti barem 90 na zapadnome ratištu. Protiv istočnoga neprijatelja, Rusije, pr ostajalo joj je pored domobranstvenih sastavina samo 10 divizija, kojima

su tek mnogo kasnije mogla prispjeti pojačanja po-slije nego bi se pouzdanu obezbjeđilo njeno područje protiv zapadnih neprijatelja.

Rat protiv Rusije morao se već unaprijed shvatiti kao dugo hrvanje protiv broja. Kako vojne snage, koje je Rusija držala spremnima, tako i one snage, koje je ona mogla uzimati iz svoje velike zalihne momčadi na dopunu, ona je bila kadra čak i pri najboljemu uređenju da tek postepeno izvede na poprište. Ta je činjenica isključivala dovršenje rata protiv Rusije u kratkoj vojni. Namjesto da se teži za jednim pobjedonosnim udarcem moralo se ići za tjem da se iskoristi naša nadmoćnost u moralnim činocima vojske, u izobraženju, u stupnju obrazovano-sti i u duh četa, eđa se tako postepeno oslabi kolos i da se jednom postigne izravnanje snaga, koje na kraju mora dovesti do pobjede.

Pošto je Njemačka morala upotrijebiti znatne sile protiv zapada, taj je zadatak u prvome dijelu rata u glavnome zapao samo Austriju-Ugarsku, koja se nije smjela ograničiti na to da se odupre ruskim snagama pri provali protiv našega područja, nego je i morala sve uložiti, da na se navuče čim veće dje-love ruskih poljskih vojski, koje su u tome času bile spremne za rat, i da ih tako zadrži da ne zadadu Njemačkoj udarac u srce, u legja glavnih njemačkih snaga koje su vježvale na zapadu. Činilo se pri tome da je savezna dužnost, koja je bila kupljena velikim francuskim novcem, propisivala Rusiji da svojim zapadnim saveznicima, koji su se nalazili u teškoj borbi, čim prije donese neposrednu pomoć upadom u Nje-mačku.

Kakvim je zgodnim načinom naša do smrti sr-čana vojska ispunila u teškim borbama taj teški i pozhrtvoni zadatak, možemo razabrati tek kada se osvrtno na dogadjaje što su se zbili u poljsko-galičkoj početnoj vojni ove ogromne borbe, koja ima devet mjeseci drži u velikoj napetosti pažnju ne samo naroda koji u njoj učestvuju nego i neutralnih naroda i koja baca u zasjenak sva ratna djela koja je borba megu narodima ikada proizvela.

U času kada je uplitanje Rusije raspalilo evropski rat, za Austriju-Ugarsku jug je postao sporednim ratištem, na kome se smjelo upotrijebiti samo toliko snage, koliko se činilo bezuvjetno nužnim za očuvanje našega položaja na Balkanu. Pošto je Srbija mogla da podigne deset pješadijskih četnih divizija prvoga poziva, pet drugoga i četiri trećega poziva, a crnogorske su bojne snage mogle usve iznijeti četiri divizije, pokazalo se da je jedanaest od naših četrde-set i devet pješadijskih četnih divizija vojske i dvaju domobranstava najmanji razmjer, koji se bezuvjetno morao ostaviti na južnome ratištu. Ostalo je tako trideset i osam pješadijskih četnih divizija na raspo-laganju za glavni zadatak na sjeveru.

Ruska vojna snaga obuhvaća samo četa prve linije 79 pješadijskih i lovačkih divizija, osim toga 35 pričuvnih divizija, koje se svakako moraju izje-dnačiti četama prve linije. Kad se odbiju snage koje su početka bile ostavljene na drugim granicama ali su kasnije bile mnogo svedene, ostalo je Rusiji naj-manje 100 divizija za evropsko ratište, ne ubrojivši 40 divizija Narodnog Ustanka, od kojih znatni su dije-lovi — kako se kasnije pokazalo — podupirali poljsku vojsku. S obzirom na veliki opseg ruskog carstva, biće da je trebalo dosta vremena, dok se svom onom velikom snagom moglo raspolagati na zapadnim grani-cama; ipak moglo se procijeniti sa 80 divizija prve i druge linije okupljanje snaga, koje je uslijed nagomi-lavanja četa u zapadnoj Rusiji, moglo da bude spremno za boj u prvaj fazi rata.

Ako se smjelo držati, da su njemačke snage u istočnoj Pruskoj — ubrojivši domobranstvo — a u jakosti od 15 divizija, mogle da sputaju 20 neprijate-ljevih divizija, to ih je ostajalo 60, koje je naših 38 divizija moralo na sebe navući. Nerazmjer povecao se pak tim, što su ruske pješadijske divizije sa po 16 bataljuna bile znatno nadmoćne prema našima sa tisuću. U južno-ruskoj Ukrajini jedan narod od 30 milijuna, ponajbolji dio današnje Rusije, čezne za ostobogjenjem, za djevodskom samostalnošću.

No sve je to sporedno prema drugoj činjenici: da je pobjeda u Karpatah nov velelasni položaj Austrije-Ugarske i od starine slavne vladalačke Kuće Habsburgovaca. Kao što je bitka kod Mukdena godine 1905 bila kolijevka snažnog Japana, tako su Karpati kolijevka nove Austrije-Ugarske. Za ovoga svjetskog rata pokazalo se njemačko carstvo jakim poput orijaša, a sada se uz njega orijaški uzdiže dunavska Monar-hija. Orijaški prema vani i unutra. Nestalo je narod-nosnih prepriaka. Nije to više ona Austrija, s kojom su računali kao sa vlašću koja bi propadala i raspada-la se, koja bi se u unutarnjosti sama izgrzila a bila nemoćna prama vani. Ne, Monarhija je jaka i prejaka vlast, da može preko svojih granica na sve strane tražiti da je postaju i vršiti svoj uticaj u Evropi i preko njena okvira, vlast, koja je tek sada opet izvršila velik kulturni zadatak.

Snaga stare Austrije spasila je godine 1683 na bečkim bedemima srednju i zapadnu Evropu od hege-monije Osmanlija; snaga nove Austrije-Ugarske spa-sila je godine 1915, istu Evropu na karpatskim be-demima od ugašenja od strane moskovluka. Karpatska je bitka bila bitka za slobodu. Bitka za slobodu čitave srednje Evrope, u kojoj je obezbijeđen i sretan op-stanak Svicarske.

PABIRCI

Opskrbljivanje naših četa.

(Iz pisma sa bojne pošte jednog oficijala za opskrb-ljivanje vojske.)
(Nastavak vidi broj 34.)

Po opskrbu su od neprocijenjive važnosti poljske krušne peći i poljske kuhinje (gulaš-topovi). Na-ročito su poljske krušne peći ponosom naše vojske, jer su one mnogo bolje od sličnih peći ikoje države, pa i same Njemačke. Rusi zavidno vrebaju na naše poljske pekarne i osobito rado navajuju na njih. Te poljske pekarne, koje omogućuju da momčad dani-mice dobiva svjež kruh, sastoje se od željezne peći, postavljene na kola s četiri kotača. Priprave za pe-čenje već se na hodu obavljaju, a peč može i za dana hoda da upeče oko 12 sati. Za 24 sata ne ome-tenoga rada dogotavlja se oko 3000 obroka kruha od 700 grama, a na dane hoda oko polovice. Samo za stroge studeni umanjuje se djelatnost poljskih pekar-na za neki, ali ne baš znatan dio. Poljske peći obično idu za četom kod njenih normalnih hodova; na odre-gjenim se mjestima odmah daju na posao, koji se nastavlja sve do odlaska četa.

Ovdje ne mogu opisati, kako su te pekarne tehnički urejene; ali one su svakako baš izvrsno sagragjene i daju izvrstan kruh. Poznato je, da je

poljski kruh, i ako se sastoji samo od jedne trećine razenog brašna, mnogo tečniji i bolji od komisionog kruha u vojarnama, te njegovoj tečnosti ne može da nasikodi ni djelimična nadoknada brašna krumpirom. U Rusi je naprotiv uvijek najvećih neprilika oko opskrbivanja momčadi kruhom, jer je njima uredba poljskih krušnih peći sasvijem nepoznata. Oni prema tome moraju najprije da iskopaju duboku jamu poput kakva strijeljačkog rova i da sagrade peč od opeka. Dogagalo se pak više puta, da su morali uzmaknuti baš u času, kada bi takvu krušnu peč sretno do-gotovili.

Jednako je važnim činocem pri opskrbivanju četa poljska kuhinja, naš vjerni „gulaš-top“. Svaka poljska kuhinja pripravila za hoda meso, čorbu, va-rivo i kafu za 250 ljudi. Ognjiste se take kuhinje sastoje od tri velika i jednog malog kotla od nikla, pak od pećnice i tave. Sami se živež nabavljaju ili na licu mjesta, ili se pako dovozi iz zalegja.

Prema izjavama zarobljenika naša je opskrba mnogo bolja od neprijateljske, te nam Rusi na njoj nemilo zavide.

Ustrojstvo opskrbivanja naših četa može nam služiti na ponos, te će se znatan dio slave pobjede naših četa imati i njemu da pripise.

Bitka za slobodu.

O značenju karpatske bitke „Neue Züricher Nach-richten“ pišu na uvodnom mjestu ovo:
Karpatska bitka, koja je bjesnila od 20 marča,

sada je dovršena. Rusi su pretrpjeli jedan od naj-groznijih poraza, koje poznaje svjetska povijest svih vremena. Austrijsko-ugarska se vojska ovdječala ne-prolaznom slavom. Već su gotovo četiri sedmice, što smo pratili službene izvještaje sa austrijsko-ugarske i ruske strane o toj najgroznijoj od svih dosadanjih groznih bitaka. Ruski su izvještaji bahati i nametljivi, veličaju svaki i cigli uspjeh od orijaške veličine, te i ako baš nije svaka izreka laž, ipak gotovo nijedan nije istinit; austrijsko-ugarski su izvještaji kratki, nabrajaju same činjenice, puni su nade, ali ne navještuju prerano pobjede. Tek sada, kada je dovršena bitka, prikazuje se pobjeda u svoj svojoj veličini, veća nego li kod Tannenbergu ili u Mazuriji, jer su se borile dvostruko i trostruko jače vojske i jer je užasno hrvanje trajalo više nego dvostruko vrijeme.

Jedinstveno je ono što su izvršile austrijsko-ugarske čete i njihovog vođe, jedinstveno je i to što je učinio njemački pomoćni zbor u krvnom pobratimstvu, kakovo se uzvišenije i iskrenije, muževnije i ljepše ne može zamisliti. Austrijsko-ugarska pobjeda u Karpatah dogagaj je od svjetske političke važno-sti. Ne govorimo danas o njezinu uticaju na Rusiju. Taj će se uticaj primijetiti i u samoj ruskoj vojsci, koja se nakon toga sloma, koji je stoji stotine hiljada ratnika, potresa u svojim temeljima; primijetiće se i u ruskom javnom mnjenju, a naročito u južnoj Rusiji, samo kad se jednom saznade istina o onome što se dogodilo, a ta se istina ovaj put neće moći silom po-

eljačić Ivan 5 —
— Mate Jandić
Niksa 10 — Mla-
— Ante Čorkalo
30 — S. Vlastić,
— Gaepi
van Barez 5 —
Sare župnik 10
— Bratovština N.
ro 15 — Marika
— Tone Belas 1
— Potrošno
ov et figlio 25 —
— B. Pačić, na-
ečević Milan 2 —
— Oružnička po-
derkehr 2 — M.
— Krsto Enjak
urk 1 — Burić
Marko 050 —
010 — Lujka
M. 3 — Ane
— Josip Pa-
020 — Jurka
le Salamun 030
art n Fantov 020
eljačić 5 — A.
Alborghetti 1 —
Jurka Me-
— Maria v a Ban-
ozica Salamun ž.
Petra Kateb 1 —

(Slijedi.)

Ferrari in Zara

NIPOTE
— ZARA

effetti pubblici;
ndo il listino di
re di pegno 4 1/2
Obbligazioni pro-
di pegno 4 1/2 o
di Budapest. —
di risparmio di
ovario Bulgare
eroviarie della
te di Valore al-
agamento a rate
a di Vienna 1874
mensili di Cor 20
% Vinc. princ.
Cor. 10.
858. Vinc. princ.
Cor. 20.
rese 4 1/2. Vinc.
di Cor. 10.
400. Vinc. princ.
Cor. 8.
tiche, Italiane e
125.000, in rate
lle Cor. 2 ecc.
e in Conto Cor-
avviso, verso un
rincipali piazze
operazioni d'in-
nieste dei propri
bligazioni contro
ortizzazione, alle
r.
endi, Vita, Ac-
e Agenzia Prin-
rali di Trieste.

NICA
aničenim

1902.
ice i na one
nanji je ulog
ra) sedmično;
e od 1 krune
iz po pogodbi.
peći sve naloge
i po pogodbi.
ovanje, uz na-
nicu ili u te-
og-jeguranja.
papira od vri-
vrijednosti i
nosti, čekove,
vac uz najpo-
vrsta papira
podložne pa-
ri vučenju.
an Monarhije.
), TAČNO

njihovih poprečno 13 bataljona, a što se tiče artiljerije jedan i po puta jače, pak i tim što je ruska pjesadija imala uza se grdnu nadmoć u pjesastru — 39 konjickih divizija naprema 11 naših

Ovome neprijatelju, tako premoćno radi svojih snaga, dolazila je osim toga u prilog sva korist od konfiguracije granica. Na sjeveru, sjevero-istoku i istoku istočne Galicije i Bukovine ruske vojske koje su kako se za vremena moglo upoznati — sasvim bile napastile rusku Poljsku na zapad Visle, mogle su da provale te kao jakom rukom obuhvatiti jednu zemlju, koja nema prirodne pogranične zaštite; a toj je ruci dosta bilo da se sklopi kao pest pa da zadavi austrijsko-ugarsku vojsku za jednu trećinu slabiju.

(Sljeda.)

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Naši bojevi u ruskoj Poljskoj i Galiciji.

BEČ, 30. Službeno se objavljuje, 30 aprila: Oćeniti se položaj nije promijenio. Preko dana bilo je topovskih bojeva i okršaja. Ponovni žestoki ruski napadaji u Oravskoj i Oporškoj dolini odbijaju se, kao i uvijek prije, sa velikim gubicima po neprijatelja.

Zamjenik poglavice generalnog Staba v. Hofer podmaršal.

Poziv pod oružje momčadi Narodnog Ustanka i dopusti za poljske radnje.

BEČ, 30. Obvezanici Narodnoga ustanka, koji su se rodili u godinama 1873 do 1877 i koji su pri prijegledu nagjeni podesnima za službu u Narodnome ustanku pod oružjem imaju da stupe u redove 15 maja o. g. Postoji namjera da se kod dijela naknadnih zborova, u koliko to bude pretječka, neome broj od onih koji budu stupili u redove udijeli dopust da se povrate za kratko vrijeme k svojim kućama, pri čemu će se uzeti u obzir prvi niz najstarijih godišta, ali poradi nužde obragivanja polja i mlagja godišta.

Izvešće zapovjednika podmorskoga broda „U. V.“ o uništenju krstarice „Leon Gambetta“.

BEČ, 1. „Deutschnationale Korrespondenz“ objavljuje izvješće o torpedovanju francuske oklopljene krstarice „Leon Gambetta“: Po iskazu poručnika linijske lagje Trappa on je opazio neprijateljske lagje oko ponoći, na dvadeset pomorskih milja od južno-istočne strane rta Leuca sa pokrivenom svjetlosti. Podmorski je brod bacio iz daljine nekako od 500 metara torpedu put krme a drugu torpedu put prednje skupine dimnjaka. Obe su torpede pogodile. Pet časova nakon torpedovanja Trapp je razabrao iz lomljave na krstarici da nije bilo više potrebno baciti drugih torpeda. Devet časova poslije nego je bio bacio drugu torpedu neprijateljske je lagje bilo nestalo. Usprkos tome kratkome vremenu Francuzi su spustili pet čamca. Poradi bezbjednosti svoga broda Trapp se, na svoju preveliku žalost, morao odreći učestvovanja u spasavanju, no mogao je misliti, da se momčad koja se bijaše ukrcala u pet čamca mogla spasiti, tjem prije što je more bilo tih. Trapp je kazao da držanje momčadi podmorskoga broda zaslužuje divljenje i da je iznad svake hvale.

Konferencija radi slučajnoga drugoga ratnoga zajma.

BEČ, 1. Kao što „Korrespondenz Wilhelm“ javlja, sinoć se u prostorijama Poštanskoga štedioničkoga ureda održala pod predsjedanjem podgouvernera vit. Letha konferencija članova zadruge radi izvedenja državnih nagodaba. Na konferenciji su se potanko pretresli načini slučajnoga drugoga ratnoga zajma. Članovi zadruge, koji su, posvjedočujući svoj rodoljubni duh i pri svojoj nagodbi, izjavili da su spremni staviti svu svoju snagu u službu dobre stvari iznijeli su konkretnih prijedloga, koje će podgouverner Leth ovijeh dana podnijeti Ministru financija Engelu.

Uspjesi njemačkih četa.

Zarobljeno 4074 Francuza i 505 Rusa.

BERLIN, 30. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 30 aprila. Zapadno bojište.

Na obali neprijateljski avijatičari živo rade. Jučer stali smo da pucamo na utvrđeni grad Dunckerke. U Flandriji neprijatelj je napao izmeguju Steenstraate i Hotsas-a. Boj se još bje. Na glavama mosta na zapadnoj obali konala kod Steenstraate i Ypresa neprijateljski se napad razbio pred našom vatom. U Champagni na sjever Le Mesnila Francuzi nijesu mogli ništa da natrag steknu od pozicije, koja im je prekičućer bila oteta. U Argonnama zauzeli smo na juris na sjever Le-Four-de-Paris neprijateljski šanac, zarobivši jednog oficira i 30 momaka. Izmeguju Meuse i Moselle izjaloviše se francuski napadi na visove duž Meuse kao i na sjever Flirey-a i to sa teškim gubicima. U bojevima na visovima duž Meuse od 24 do 28 aprila Francuzi izgubiše samih zarobljenika 43 oficira i 4000 momaka.

Na obalnu utvrdu kod Harwicha na engleskoj istočnoj obali bile su noćas bačene bombe. Istočno bojište.

Prednje čete naših snaga, koje djeluju u sjevero-zapadnoj Rusiji, jučer doprle su na široku frontu do željezničke pruge Dünaburg-Libau. Ruske čete koje su se u tim krajevima nalazile, nigdje nijesu se ozbiljno opirale. Sada se biju bojevi kod Szavle. Kod Kalvarije izjaloviše se oveci ruski napadi i to sa velikim gubicima. Palo je u naše ruke 5 oficira i 500 Rusa neranjenih. Izmeguju Kalvarije i Augustova ruske su se provale izjalovile.

Vrhovna uprava vojske.

Nota „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“
BERLIN, 30. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše o zaključcima ugarske Zastupničke Kuće: Rasprave su došle od iskaza nepokolebive složnosti

Austrije-Ugarske i Njemačke. Savez izmeguju objiju Carevina doista izdržao je sjajno prvu ratnu kušnju. Od onog časa, kad se upoznao da Rusija snuje udar protiv našeg saveznika, nije se Njemačka nimalo pokolebala u odluci, da svom snagom stupi uz bok Austrije-Ugarske.

U saglasnosti sa političkim držanjem postao je izmeguju dviju vlasti od samoga početka potpun sporazum i u pogledu vojenoga postupanja, koji se kako u cjelini tako i u pojedinosti pokazao na djelu takim kakva će se jedva naći ravna u povijesti. Toj se slozi imaju da zahvale dosadnji uspjesi u oružju. U toj se slozi nalazi čvrsto jamstvo da će se borba izdržati do pobjedosa kraja protiv svijui neprijatelja. Ispadak ratnoga hrvanja, koji narodi Njemačke i Austrije-Ugarske očekuju s punim pouzdanjem, ujedno će raskriti pogled na budući razvoj dviju vlasti, koji će pružiti veću bezbjednost nego li do sada za neometeno razvijanje svijui njihovih snaga u djelima mira.

Engleske lagje potopljene od njemačkih podmornica.

LONDON, 30. Vijest agencije Reuter: Ribarski parni brod „Lilydale“ bio je kod Tyne potopljen od njemačke podmornice. Momčad je spašena.

Parni brod za ugaj „Mobile“ bio je kod Herbrida potopljen od njemačke podmornice. Momčad bila je prenesena u Starnowaya.

Turci suzbili francusko-englesku vojsku, koja se iskrcala kod Kabatepe.

CARIGRAD, 30. Glavni stan saopćuje: Neprijatelj je pokušao kod Kabatepe na poluotoku Galipoljskom da se oslobodi od tjesnog zatoka; ali mi smo te pokušaje suzbili, prinudivši neprijatelja da uzmakne do na pet stotina metara od morske obale. Zadali smo mu ogromnih gubitaka. Neprijatelj pokušaj da iskrcna, sasvim se izjalovio.

Sukobi na kaukaskome frontu.

CARIGRAD, 1. Iz Erzeruma se javlja: Ima tri dana da se dešavaju sukobi izmeguju izvidnica. Neprijatelj je suzbijen sa gubicima na cijelome frontu. Na jug Artvina Rusi su uzmakli nakon dvosatne borbe u istočnome pravcu.

Grčki galipoljski mitropolit prosvjeduje protiv engleskoga bombardovanja Madytosa.

CARIGRAD, 1. Grčki galipoljski mitropolit uputio je Vaseljenskoj patrijaršiji u Carigradu telegrafski prosvjed protiv bombardovanja Madytosa od strane Englezā, od koga su poginuli episkopski vikar i nekoliko gragjana.

Rivista della politica estera

L'attività politica degli Stati dell'Intesa.

In Inghilterra le due Camere procedono quotidianamente ai loro lavori normali dando abbastanza filo da torcere al Governo per la quantità di domande indiscrete rivolte dai membri del Parlamento ai Ministri su tutte le questioni immaginabili e possibili. Sull'andamento generale della guerra Anquith e Lloyd George si limitano a ripetere la loro fiducia nell'esito dei reclutamenti e nella situazione finanziaria, per quanto dalla stampa inglese non apparisca più tutta quella grande fiducia affermata nell'autunno scorso.

Dalle altre discussioni parlamentari della settimana trappala specialmente una viva preoccupazione circa la situazione nei possedimenti musulmani della colonia inglese, tanto che Lord Crewe, Segretario di Stato per le Indie ha dovuto estesamente giustificare come il Governo britannico non sia mai venuto meno al geloso rispetto dei sentimenti maomettani verso il Califato.

Notizie precise sull'andamento delle cose nelle Indie non furono date. Oltre che in Parlamento, Asquith ha del resto anche ribadito i criteri della politica governativa in un discorso estra-parlamentare a Newcastle.

Si ha da Londra che l'Associazione dei ministri della Gran Bretagna tiene a Londra lunedì della settimana scorsa una riunione nella quale si constatò che un fortissimo gruppo opina dover la presidenza indire una riunione generale affinché tutti quanti i ministri della Gran Bretagna nella cifra tonda di un milione cessino dal lavoro il medesimo giorno, concedendo un termine presumibilmente non oltrepassante le quattro settimane.

Il Times crede che non si avrà uno sciopero, ma che i capi obbligheranno i possidenti le miniere a cedere.

In Francia tace il Parlamento ed anche l'attività civile e politica del Governo si fa sentire poco. Nella stampa si fanno anche molte discussioni sulla crescente insufficienza dell'elemento uomo, inasprita a quanto pare dal gran numero di soldati che riescono tuttora ad essere adibiti a servizi non combattivi.

Lo Czar di Russia si è nuovamente recato sul fronte degli eserciti, dove non si sa bene se si trovi tuttora il generalissimo Granduca Nicola. La smentita alle voci di una sua grave malattia ed un suo soggiorno per cura a Helsingfors (città finlandese alla quale lo Czar fece una visita che riuscirebbe altrimenti inesplicabile) non ha trovato molto credito. Il Governo russo continua ad allontanare dall'occidente dell'Impero tutti gli elementi politicamente non fidi. Così si segnala una vasta emigrazione di ebrei dalla Polonia russa nelle provincie orientali.

Negli Stati neutrali.

La Bulgaria ha provveduto ad un revirement diplomatico, richiamando il suo Ministro troppo pansla vista da Pietroburgo, trasferendo Stancioff da Parigi alla Corte russa e destinando a Parigi il sig. Ghendieff, il quale viene così in altro modo soddisfatto dal suo desiderio di entrare nel Gabinetto.

In Grecia, dopo la partenza di Venizelos, giunto al Cairo, il Gabinetto Gunaris continua nella sua politica prettamente neutrale, nonostante i tentativi democratici, cordialmente appoggiati dalla diplomazia dell'Intesa, di far apparire il paese come un gregge sperduto dopo la partenza del pastore.

Pochi avvenimenti negli altri Stati neutrali d'Europa. Notizie degne di fede confermano che la situazione interna in Portogallo è funestata da frequenti tentativi rivoluzionari, così nel Nord da parte dei radicali antigovernativi, come dai monarchici sulla frontiera spagnola e de coste dell'Atlantico. Sembra

però che fra il Governo conservatore, opposizione democratica e partito monarchico nessuno abbia la forza sufficiente per debellare gli avversari.

Il Governo olandese ha decisamente smentite le notizie allarmistiche dell'Intesa secondo le quali l'affondamento del vapore Kutwick ha dato luogo a proteste recise dei Paesi Bassi a Berlino. La risposta del Governo germanico alla prima domanda olandese è stata invece giudicata interamente soddisfacente, in quanto escluse la partecipazione di un sottomarino tedesco all'affondamento del Kutwick. Invece ha dovuto essere sospesa interamente la navigazione tra l'Olanda e la Gran Bretagna, in seguito alle condizioni della navigazione marittima.

Negli Stati Uniti predominano sempre le questioni di navigazione: ma, durante la settimana ebbe il sopravvento sulla medesima l'appello riguardante il sistema americano di osservare la neutralità, rivolto dal Papa al Presidente Wilson e dalla Germania al Governo di Washington.

Nel Messico si sarebbe avuto un nuovo cambiamento di scena giacché il generale Carranza, dopo la sua vittoria sul generale Villa, sarebbe stato ora sconfitto a sua volta in modo decisivo dal generale Obregon, mentre (segno non buono dell'andamento delle cose) esce dal suo romitaggio, dopo un anno di interruzione, anche l'ex Presidente generale Valeriano Huerta. Sarebbe veramente tragicomico se le gravi convulsioni politiche dell'ultimo anno portassero il Messico semplicemente al punto di partenza, cioè ad una reintegrazione del governo Huerta.

La questione sorta tra la Cina ed il Giappone non è stata ancora composta, ma se fosse vero che gli Stati Uniti non corrisponderebbero alla speranza cinese di un aiuto americano contro il Giappone, quest'ultimo avrebbe maggiori speranze di riuscire nell'intento. Senonchè l'ultimo incidente dell'invio di navi giapponesi per sbarcare sulle coste della California, col pretesto di riportare a galla l'incrociatore giapponese Asamo, affondato dopo un incaglio, non è punto fatto per aumentare la fiducia degli americani nei piccoli uomini gialli.

Zarobljeni dalmatinski vojnici dom. pješ. reg. br. 37, koji se sada nalaze u Srbiji

Iz popisa gubitaka br. 154.

Andrović Oliko Andrijev, kapur. 7 kump., rođen o Grblju 1886, (Niš).

Beato Niko Antin, kump. trubač 4 kump., rođen u Zatonu 1886, (Niš) — Bralić-Fidisića Stjepan Ivanov, nakn. pričuv. 4 nak. kump., rođen u Sinju 1881, (I. prič. vojnica bolnica u Aleksincu).

Čošić Stjepan Ivanov, nak. pričuv. 4 nak. kump., rođen u Sinju 1881, (Piro). —

Delić Pasko Antin, nakn. pričuv. 3 nak. kump., rođen u Lečevici 1887, (Piro). — Dračić Spasenja Nikin, prič. pješak 3 nakn. kump., rođen u Obrovcu-Karinu 1887, (Niš).

Kapetančić Srđo Ivanov, pješak 7 poljske kump., rođen u Dubrovniku, Lovorno (?) 1890, (I. pričuv. bolnica u Aleksincu) — Kasilov Ivan Antin, pješak 3 nakn. kump., rođen u Imotskom 1893, (Piro). —

Kajundžić Mate Ivanov, nak. pričuv. 12 poljske kump., rođen u Imotskom 1884 (Piro). — Kovačević Petar, prič. pješak 2 nak. kump., rođen u Kistanjama 1887, (Niš) — Kukulj Vasilj Gšin, nakn. pričuv. 4 nakn. kump., rođen u Zagrovicu, 1879, (Piro).

Marković Ivan Stankov, pješak 8 kump., rođen u Budvi 1885, (Niš) — Marović Baldo Ivanov, narednik 5 kump., rođen na Korčuli 1881 (Niš) — Mursić Miho Lukin, narednik 3 kump., rođen u Imotskom 1881, (Piro). — Mujčić Josip Andrijin, pješak 12 kump., rođen na Mucu 1892, (Niš).

Palčić Antun Ivanov, kapural 4 nakn. kump., rođen na Mucu 1883, (Niš) — Traudna Luka Isov, pješak 5 poljske kump., rođen u Grudi 1885, (Niš).

Radunčić Joso Antunov, pješak 1 kump., rođen u Novom kod Spljeta 1890, (Niš) — Kosnić Bogdan, narednik 8 kump., rođen u Hercegovom, Podi 1881, (Niš).

Skako Mate Josin, nakn. prič. 2 nak. kump., rođen u Imotskom 1884, (Piro). — Škender Miho Ivanov, pješak 12 kump., rođen u Imotskom 1884, (Piro).

Vrtlar Jakov Fabijanov, pješak 4 kump., rođen kod Spljeta u Novom 1892, (Niš) — Vučković Savo Stefan, nakn. prič. 5 kump., rođen u Risnu 1884, (Niš).

Zlatar Mate Zvonimir Jurjev, nasl. kapural 1 kump., rođen u Selcima 1889, (Niš).

Iz popisa gub. br. 149, od 26 marča 1915.

Ilić Petar, pješak, rođen u Dragalju. (Nikšić, Crna Gora).

Korunić Todor. (Podgorica, Crna Gora). — Samardžić Krsto, pješak, rođen u Dragalju. (Nikšić).

Samardžić Marko, rođen u Dragalju. (Nikšić). — Samardžić Novica, rođen u Krivosijama. (Nikšić).

Samardžić Veljko, pješak, rođen u Dragalju. (Nikšić).

Iz popisa gub. br. 150, od 27 marča.

Kekez Šimun, pješak, rođen u Sinju. (Nikšić, Crna Gora).

Klarić Ivan, rođen u Šibeniku. (Kolašin, Crna Gora).

Klarić Nikola, pješak, rođen u Šibeniku, Staže. (Andrijevica, Crna Gora).

Meštrović Adam, pješak, rođen u Imotskom. (Niš, Srbija).

Ispiraci popisu br. 113.

Mesić Marko Ivanov, kapural 11 kump., rođen u Imotskom. Glavini 1882, nije mrlav nego zarobljen (I. prič. vojnica bolnica u Aleksincu Srbiji).

DALMATINSKE VIJESTI

Pitanje kruha.

Živim zauzimanjem N. P. gosp. Namjesnika grofa Attemsa i njegovim nastojanjem kod središnjih vlasti, te susretnim radom Zemaljskog poljodjelskog Vijeća u drugim ustanova i faktora u pokrajini koji utječu u gospodarstvenu život pojedinih kotara i kra-

jeva u Dalmaciji, lijepo je upućena akcija da se osigurava potrebna količina mliva i kukuruza za cijelu zemlju sve do nove žetve. U pogledu dakle opskrbljivanja hranom upoće može zemlja da bude mirna, da će se učiniti sve što je moguće da kruh svagdanji ne bude nikomu uzmanjkao.

S obzirom pak na posebne prilike i potrebe tezačke ruke i na želje seoskog naroda upoće, N. P. gosp. Namjesnik se je već zauzeo, da se i u pogledu povišenja količine hrane što je odredjena na svaku osobu uzmogne za Dalmaciju prekoraciiti mjera, koja je odredjena za cijelu Državu, te je sva nada da će u ovom pravcu što prije doći do odluke, koja će, prama prilikama, moći da zadovolji.

Previšnje odlikovanje.

Njegovo se c. i k. Apostolsko Veličanstvo udostojilo da udijeli podstražmestru Petru Vukušiću, zemaljskog žandarmerijskog zapovjedništva br. 9, srebrni krst za zasluęe s krunom, za to što je s opasnošću po svoj život spasio čovjeka koji se topio.

Vojena odlikovanja.

Zapovjedništvo balkanskih bojnih snaga: udijelilo je radi priznanja hrabroga držanja pred neprijateljem:

zlatnu medalju za hrabrost vodniku Paški Gugu, pjesadijskoga regimenta br. 22;

srebrnu medalju prvoga razreda za hrabrost dobrovoljskog zapovjedništva br. 9, srebrni krst za zasluęe s krunom, za to što je s opasnošću po svoj život spasio čovjeka koji se topio.

izrazilo je radi priznanja hrabroga držanja pred neprijateljem:

pohvalno priznanje: natporučniku Josipu Zegeru, pjesadijskoga regimenta br. 22; poručniku u pričuvu Martinu Ferenciću, pjesadijskoga regimenta br. 22; pričuvnome kapuralu Stjepanu Galiću, pjesadijskoga regimenta br. 22.

Lična vijest.

Njegova Preuzvišenost presvijetli i prepošt. nadbiskup dr. Vicko Puljić, prije pastirskog pohoda svoje nadbiskupije, krenuo je za nekoliko dana u rodni Olib.

La raccolta di metalli.

Giovedì mattina ha incominciato anche nella nostra città la raccolta di metalli per scopi di guerra. Studenti delle scuole medie, divisi in squadre, percorsero la città in tutti i sensi deponendo di volta in volta in appositi locali la ricca messe di oggetti d'ogni specie e grandezza che la cittadinanza con patriottico slancio offriva per gli interessi supremi della patria.

La raccolta frutto circa 8000 chilogrammi di metallo.

Za Crveni Krst.

Gospogja Frieda pl. Vuković, u Baču, dostavila je Nj. Preuz. gospodinu Namjesniku grofu Attemsu, kao predsjedniku pokr. prip. društva Crvenoga Krsta, svotu od kr. 1000, od utrška koncerata priređenih u ratne dobrotvorne svrhe.

Izdanje novih listovnih maraka.

Krajem aprila izdane su nove marke od 3, 5, 10, 20 i 35 para, a prodavače sa jednim viškom na njihovu nominalnu i frankovnu vrijednost.

Ove će marke vrijediti samo dok ustraju sadanje ratne prilike.

Višak na istim iznosi za marke od 3 pare — 1 paru, za one od 5 i 10 para — 2 pare, za one od 20 i 35 para — 3 pare; po tome će pojedini komad istih stajati 4, dočino 7, 12, 23 i 38 para.

Prodajna cijena jednog cijelog lista od 100 komada iznosi za marke od 3 pare — 3 kr. 87 para, za one od 5 para — 6 kr. 75 para, kod onih od 10 para — 11 kr. 70 para, dok će se polovicna lista, dakle 50 komada maraka od 20 para, prodavati uz cijenu od 11 kr. 25, a četvrtina lista, dakle 25 komada maraka od 35 para uz cijenu od 9 kr. 35 para.

Prihod, koji proistekne iz viška, biće namijenjen udovicama i sirotama palih ratnika. Marke su otisnute u istaknutoj formi na bijeloj hartiji. Otisnuta površina široka je 26 mm. a visoka 22 mm.; marke nose jedan probušeni rub širok 2 mm. sa 7 zubiju na svaki cm.

Na donjemu rubu hartije svake marke potpisani su umjetnici, od kojih poljeće nacrt i odrez, a to su: profesori Koloman Moser i bakrorezbar Ferdinand Schirnböck. Listovi maraka od 3-5 i 10 para opskrbljeni su bijelim zaštitnim rubom, na čijm se užim stranama gore i dolje vidi ukupna vrijednost vertikalnih redova maraka, penjući se s lijeva na desno.

Marke nose na donjemu rubu na oba kuta četverokutna polja sa iznosom frankovne vrijednosti; izmeguju ovijeh polja pak nose riječ „heller“ a u sredini okruglo polje sa iznosom viška. Uz to svaka marka sadržava riječi „kaiserliche königliche österreichische Post“ u bijelom pismu na obojadasanoj podlozi. Polje za unutarnju sliku je ovalnog oblika. Ove marke nose slijedeće slike: marke od 3 pare Pjesadija u strjeljačkim rovovima, a boja je tamno-ljubičasta; marke od 5 para Konjaničica izvidnica, a boja je zelena; marke od 10 pare Top od 305 cm., motorna baterija pripravna za paljbu, a crvene boje; marke od 20 para, velika bojna lagja „Viribus Unitis“, škrijlasto-modre boje; marka od 35 para aeroplan, skroz morske boje.

Ovijem markama mogu se frankirati, jednako kao i markama izdanja koje postoji, sve poštanske pošiljke za unutarnjost i u izmjeničnom prometu sa Ugarskom, Bosnom-Hercegovinom i Njemačkom. Izmjena ili ponovna prodaja maraka je isključena. Prijašnje ratne marke od 5 i 10 para gube svoj tečaj 30 juna 1915.

Čitulja.

Iz Drvente u Bosni stigla je nemila vijest da je nakon kratke, ali preteške bolesti umro 23 aprila u 23 godini svoga mlagjanoga, nadama punoga života Staro Katalinić, sin vit. Florija Katalinića, trgovca i posjednika u Spljetu. Jadni mladić bio je unovačen 18 marča i poslan na vojenu službu u Bosnu, gdje ga je nakon samih pet sedmica nemila smrt pokosila. Pokojnikovo mrtvo tijelo sahranjeno je privremeno u Drventi. Nevoljnim roditeljima naše toplo saučeseće!

Na 21 aprila umrla je u Gjenoviću u 18 godini života Marija Dodovski. Rodbini naše iskreno saučeseće.

Popis vojnika koji su se nalazili koncem prošle sedmice u bolnici „Czarevog Krsta“ u Zadru.

Kapetan Stefan Leopold, Beč — Oberleutnant dr. Gučić Vladimir, Zadar — Zugšf.: Kožul Pere, Ražanac — Pogorilić Martin, Pag — Raab Alfred, Brünn — Kap.: Jakovljević Glišo, Gjevrške —

Milino
Skrad
Jure,
Vukus
Miho,
Juljo-
buk C
Sime,
Jure,
Stipan
vačić
Ive, P
Marko
Pave,
Poljic
Benu
Zemur
Haupt
Frane,

vinom
društv
Krst

la fest
doman
glioni,
coriano
riescir
che av
quella
punto
il ricav
tutto a

P
I

maleno
ni u č
geslom
većoj r

V
Crveni
Brnetić
se, koji
svrhu, u
vine. D
dio, ve
godišnj
Odbor
puta 15

Za sabi
biti os
Coschin
odborn
jer nije
klonio
primljen

U
ravi. Sv
od kuće
dne dor
učenic
napokot
komada

Mo
čiparsko
jer i on
nastavni

No
nijesu m
nova liš
dok im
glednicu
rasproda

No
prostorij
i dobrov
pak mje
i danas

Odi
pažinam
mnogima
naših vo
cigaretan
zime bu
poprave
moćnike
stara se
nice i pr
Po škola

I al
hvaliti sv
opć. upr
izbija na
vjernoga
Kakve n
nepokole
zanje, tij

No
menuli i
Svi su n
žrtvuju n
svi se jag
njačić
mjesecini

Visite

Il Co
divieto all
l'esercito
Fino a nu
prendere
scopo di
zioni tenta
verranno
vranno ri

R
Pišu
Ove
Danimice
bavlijeni
djelstva i
novica uč
naša braća
da će nas
nagrada

R
Pišu
Ove
Danimice
bavlijeni
djelstva i
novica uč
naša braća
da će nas
nagrada

R
Pišu
Ove
Danimice
bavlijeni
djelstva i
novica uč
naša braća
da će nas
nagrada

R
Pišu
Ove
Danimice
bavlijeni
djelstva i
novica uč
naša braća
da će nas
nagrada

akcija da se osi-
kuroza" za cijelu
dakle opskrblja-
bude mirna, da
cruti svagdanji ne

ike i potrebe te-
oda uopće, N. P.
a se i u pogledu
aciti mjera, koja
sva nada da će
odluke, koja će,

je.
Velicanstvo udo-
ru Vukušiću,
ništva br. 9, sre-
sto je s opas-
koji se topio.

ja.
sh snaga:
oga držanja pred

brost vodniku
br. 22;
oga razreda
Decalle, Morna-
gnovome;
oga držanja pred

poručniku Jo-
br. 22; poručni-
ša-ljijskoga regi-
Sjepanu Galiću,

i prepošt. nad-
og pohoda svoje
ana u rodni Olib.

ali.
ato anche nella
scopi di guerra.
n squadre, pen-
endo di volta in
nessità di oggetti
cittadinanza con
ssi supremi della

chilogrammi di
para.
Beču, dostavila
gofu Altemus,
Crvenoga Krsta,
ta prirerjenih u

maraka.
e marke od 3,
jednim viskom
rijednost.
ustaju sadanje

od 3 pare —
pare, za one od
pojedini komad
para.
sta od 100 ko-
3 kr. 87 para,
od onih od 10
ovica lista, dakle
avati uz cijenu
25 komada ma-
5 para.

biće namijenjen
arke su otkisute
Otkisuta povr-
e marke nose
na 7 zubiju na

marke polpsani
odrez, a to su:
zbar Ferdinand
10 para opskr-
čijm se uzim
rijednost verti-
eva na desno.
na oba kuta
mkovne vrijed-
rijed — heller
viska. Uz to
che kőnigliche
na obojadisano
valnog oblika.
ke od 3 pare
voja je tamno-
ka izvidnica, a
o od 305 cm.,
a crvene boje;
Viribus Unitis",
para aeroplan,

ti, jednako kao
stanske pošiljke
netu sa Ugar-
čkom. Izmjena
čena. Prijašnje
aj 30 juna 1915.

ila vijest da je
ro 23 aprila u
punoga života
nića, trgovca i
o je unovačen
u Bosnu, gdje
smrt pokosila.
privremeno u
lo saučesće!

u u 18 godini
reno saučesće.

zili koncem
nog Krsta"
Oberleutnant
Kožul Pere,
Raab Alfred,
Gjevrške —

Milinović Marijan, Opanci — Gef.: Žižić Marko,
Skradin — Ćurković Božo, Ploča — Mikas-Zuljević,
Jure, Poljica — Inf.: Šarin-Gobin Joso, Kale —
Vukušić Mile, Drnis — Močić Stipe, Drnis — Klanac
Miho, Posedarje — Šamadan Marko, Sinj — Lovreško
Juljo-Joso, Ježera — Paleka Božo, Zadar — Štam-
buk Ćiril, Selca — Soukup Rudolf, Brünan — Nizić
Sime, Preko — Pastović Niko, Murvica — Šarić
Jure, Benkovac — Bjedov Todor, Knin — Perić
Stipan, Zemunik — Traživuk Pave, Kistanje — Ko-
vačić Tome, Knin — Kardum Ante, Knin — Radman
Ive, Petrcane — Marinović Vid, Bruska — Gladović
Marko, Benkovac — Čačić Nikola, Bruska — Škarić
Pave, Knin — Lukić Marko, Ražanac — Babac Marko,
Poljica — Strinić Stevan, Knin — Nakić Nikola,
Benkovac — Bužonja Roko, Jasenice — Pinčić Mate,
Zemunik — Lang Matias, Beč — Rummeler Karl,
Hauptmansdorf bei Braunen in Böhmen — Erceg
Frane, Slivno — Zubović Lovre, Barbat.

Za Crveni Krst.
Ugledno društvo za trgovinu dalmatinskim
vinom u Splitu priposlalo je na dar pokrajinskom
društvu Crvenog Krsta za zadarsku bolnicu Crvenog
Krst 520 litara svog najboljeg crnog vina.

Festa di Maggio.
Nel parco Blažeković fervono i preparativi per
la festa di Maggio, che avrà luogo nel pomeriggio di
domani. Vi sorgono come per incanto eleganti padiglioni,
nei quali signore e signorine venderanno fiori,
coriandoli e freschi. L'illuminazione promette di
riescire bellissima. La proclamazione della signorina
che avrà raccolto maggior omaggio di fiori a „regina“ e
quella delle due „principesse“ del suo seguito, segnerà il
punto culminante della bellissima festa. Come è noto,
il ricavato dei viglietti d'entrata e delle vendite, va
tutto a beneficio della previdenza di guerra.

Rodoljubna akcija.
Pišu nam iz Paga, 28 aprila:
„Iako se u javnosti nije čulo glasa o ovome
malenom mjestu, ipak ni ono u svojoj čednosti nije
ni u čemu zaostalo u rodoljubnoj akciji, već je pod
geslom „Sve za Cara i za Dom“ nastojalo da u što
većoj mjeri ispuni svoju svetu dužnost.“

Već na početku rata ustrojio se ovdje odbor za
Crveni Krst pod predsjedanjem preč. nadzupnika
Bretića i odbor za ratno staranje. Uistinu ne zna
se, koji je odbor više truda uložio, da postigne svoju
svrhu, jer je svakome na sreću ležalo dobro domo-
vine. Da odbor za Crveni Krst i ne bude drugo ura-
đio, već što je u ovome gradiću našao 50 stalnih
godisnjih članova, on bi bio postigao svoju svrhu.
Odbor je uz to upravo pokrajinskom Odboru u tri
puta 1374:18 kr., na čemu je dobio naročitu zahvalu.
Za sabiranje tih dobrovoljnih doprinosa mora se
biti osobito zahvalni trudu gospodica Mirković,
Coscina, Palčić. Jednaka zahvala ide i članovima
odborna za ratno staranje, koji su sakupili 420:60 kr.,
jer nije ostao ni prosti radnik solina, a da nije po-
klonio bar malu svoticu, koja je sa zahvalnošću bila
primljena.

Uz prinose u nove imali smo i prinosa u na-
ravi. Sve su naše marne učiteljice uz Kraljicu Jukić
od kuće do kuće sakupljale vunu, koju su im vrijed-
ne domaćice od srca poklanjale, pak su sa svojim
učenicima uložile svu brigu da što više izrade i
napokon su poslate milim vojnicima na bojište 246
komada razne rubenine.

Mora se pod pučku školu istaknuti i djevojčice
čiparskog tečaja s njihovom vrijednom nastavnicom,
jer i one izradiše 217 komad. Uz to je ta sama
nastavnica sakupila 200 kr. za Crveni Krst.

No ni učenicima škole sa svojim učiteljima
niju ni u čemu zaostali, jer, uz sakupljanje kupi-
nova lišća, zakucase na svačija vrata i ne odose,
dok im svako ne bi kupio kakav znak, koledar, raz-
glednicu, sliku Njegova Veličanstva. I toga oni sami
rasprodade preko 1000 komada.

No odbori ni sada ne miruju. Nalaze, ureguju
prostorije za slučajne ranjenike i druge bolesnike, a
i dobrovoljke za njihovo njegovanje. Po svima se
pak mjestima otoka osnivaju pododbori, koji pobjvalno
i danas ispunjuju svoje dužnosti.

Odbor za ratno staranje ne pušta siromašnoga
pažanina da kao prosjak krene na bojno polje, već
mnogima pri odlasku poklanja rubenine. Sjeća se pak
naših vojnika božičnim i uskršnjim darovima, bilo
cigaretama, bilo novcem. Da pak pučanstvo i preko
zime bude imalo zarade, postigao je od Vlade da se
poprave soline. Stara se o živežu, imenuje puno-
moćnike za parničke svrhe onih koji su na bojištu,
stara se o pomaganju njihovih porodica, piše namir-
nice i pribavlja obavijesti o z robljenim vojnicima.
Po školama i dućanima postavlja sabirne skrabice.

I ako se za ovaj plodni rad odbora mora za-
hvaliti svijesti pojedinih članova, a u prvom redu
opć. upravitelja g. Maliku, ipak iz cijeloga uspjeha
izbija na vidik rodoljubno osjećanje našega naroda
vjernoga domovini i prejasnome vladalackome Domu.
Kakve nas god kušnje snašle, Pažani će uvijek ostati
nepokolebivi i što veće bude neprijateljsko napre-
zanje, tjem će veća biti i njihova ljubav.

No bili bi nepravdini, kada napose ne bi spo-
mentali i naše činovništvo, svećenstvo i učiteljstvo.
Svi su na djelu. Svi redovno od svoje mjesečne plate
žrtvuju malene priloge za ranjenike, sirote, udove;
svi se jagme ko će više prinijeti. Među prvima pred-
njači četica oružnika i financijskih stražara svojim
mjesječnim prinosima.

**Visite a persone militari in Bosnia-
Erzegovina e Dalmazia.**

Il Comando delle truppe balcaniche ha emanato il
divieto alle persone militari che trovansi nel raggio del-
l'esercito di ricevere visite da parte dei loro congiunti.
Fino a nuove disposizioni non si possono quindi im-
prendere viaggi in Bosnia-Erzegovina e Dalmazia allo
scopo di fare di tali visite. Persone che con tali inten-
zioni tentassero di giungere in una delle dette provincie,
verranno respinte al confine della provincia e do-
vranno rimpatriare senza aver ottenuto l'intento.

Radnje u polju sa učenicima
Pišu nam iz Dubrovnika 23 o. m.
Ove su radnje, naročito u Čibači, u punome jeku
Danimice za rana jutra učenici odlaze u naročito na-
bavljenim kolima, eda pod upravom učitelja poljo-
djelstva i pod nadzorom svoga profesora gosp. Lipa-
novića učine sve što su u ova doba imala da urade
naša braća, što su na bojnome polju. Nije se bojati
da će nas dušmani ometi oko sregivanja naših vi-
nograda i ostalog što je bačeno u zemlju. Tu se sva-

ko jagmi oko radnje, a svako se i pokorava, pa i na
kiši, da uradi ono gdje je postavljen i da dovede ra-
dnju ka kraju.

**Naši zarobljenici pušteni iz japanskog
ropstva.**

Vojni duhovnik naše ratne mornarice Rudolf
Hudec, koji je zajedno sa posadom našeg ratnog
broda „Kaiserin Elisabeth“ bio zarobljen kod Tsing-
tau-a od Japanaca, pušten je na slobodu, otpremljen
u Tsinaufu i predan kineskim vlastima. Iz Tsinaufu-a
otputovao je u Peking, pak se odatle javio svojim
rođacima u Bruu. Sa duhovnikom Hudecom pušten
je iz ropstva i liječnik istog broda dr Ernest Dub sa
17 vojnika zdravstvenog odreda, koji se po megu-
narodnoj konvenciji ne smatraju oružanim vojnicima.

Esportazione di canape dall'Italia.
La Camera di commercio e d'industria di Zara
partecipa alle ditte interessate che, giusta comunica-
zione dell'i. e r. Ambasciata in Roma è stata per-
messa, senza restrizione ad un determinato tempo,
l'esportazione di 700 vagoni di canape. Le domande
per l'esportazione vanno presentate dalle ditte italiane
alle competenti camere di commercio, le quali deci-
dono, d'accordo col prefetto e col Ministero di finanza,
secondo la misura dei depositi esistenti nella provincia.

Esportazione di sapone dalla Germania.
La Camera di Commercio e d'Industria di Zara
partecipa agli interessati che giusta comunicazione
dell'imperiale Ministero germanico degli esteri può
venir accordata d'ora in poi l'esportazione di sapone
dalla Germania solamente alle condizioni contenute
in una speciale istruzione, trovandosi ad ispezione
presso la Camera.

Dalla detta istruzione emerge, che proposte per
permessi di esportazione vanno soggette al parere da
emettersi dalla sede centrale per permessi di esporta-
zione per industrie chimiche, e che tali proposte so-
no da presentarsi direttamente alla detta sede per
evitare eventuali ritardi. Le rispettive proposte do-
vranno venir avanzate anche nella modula prescritta,
redatta dalla sede summentovata.

L'i. e r. ambasciata in Berlino rinverrà quindi
tutte le istanze eventualmente d'ora innanzi ad essa
ancora pervenienti di ditte nostrane chiedenti il per-
messo di esportazione di sapone, e ciò con riferimento
alle nuove disposizioni accennate nel foglio d'istru-
zione prementovato.

„Zlato dadoh za željezo.“
Oficijalna akcija za pomoć pod imenom „Zlato
dadoh za željezo“, a u korist potrebnih domaćinima
živih i pokojnih naših hrabrih ratnika i u korist im ra-
tanicima samim sabrala je već dva milijuna kruna. Si-
reci se sve više po zemljama carevine, ta akcija u
Beču bez prestanka napreduje, te su već stotine hi-
ljada pohrlile na njezine blagajnice, da poklone svoj dar.

I naši zemljaci u inostranstvu, pod vodstvom vr-
snih mužova, daju prinosa u pomoć, posvjedočujući
time svoju vjernost domovini. Znatihi je darova pri-
mila na taj način akcija iz Bečlina, Königsberga, Ga-
laca, Carigrada i Alm-rie (u Spanjolskoj).

Akcija nije samo najpopularnije i po tom najja-
če pomagalo ratne opskrbe, nego je takogjer — a na
to se vrlo često ne misli — jako znamenita za narodno
gospodarstvo, jer svoje veoma znatne zalihe zlata i
srebra — do sada je sabralo 460 kilograma finoja zlata
u vrijednosti od prilike od 1 1/2 milijuna kruna i 1939
kilograma finoja srebra u vrijednosti od prilike od
pó mi tjina kruna — predaje blagajnici metalu Austro-
ugarske banke pa tako povećava fundiranje kolanja
bankovnih nota i omogućuje, da se izda više nota,
kojima će se namiriti potreba novaca i kredita.

U Njemačkoj je poziv na patriotizam i zdrav
razbor naroda u kratko vrijeme postigao uspjeh, koji
je nadmašio sve, što se očekivalo. Oa početka rata
je primila državna banka gotovo jednu milijardu
maraka zlata iz privatnih domova; silna financijska
snaga našega saveznika počiva velikim dijelom na
tome povećanju zaliha zlata državne banke.

Siri hrugori naroda naše carevine dali bi u isti
mah i u dobar čas izvanredan dokaz patriotske do-
brovoljnosti i go-podarske razboritosti, kad bi u ovo
ozbiljno doba uzeli svoje stvari od dragih metala, a
osobito zlatnih, što im bez vrijednosti i upotrebe
leže u kovčezima, i zlatne uvece, što su ih bojeći se
bez razloga sakrili, pa kad bi ih dali akciji „Zlato
dadoh za željezo“ i tako u interesu pobjede naše pra-
vedne stvari doprinijeli takogjer za ojačanje naše finan-
cijske ratne spremne.

Nove knjige.
„Ogledalo filozofije Ljudevita Vuličevića“ napisao
V. Medini, svećenik. Dubrovník, nakladom Svećeničke
knjiž. družbe 1915. 185 str.
Lj. Vuličević, prot. pastor u Tarantu u Italiji,
napisao je prije nekoliko godina knjigu „Leggendo
l'Ecclesiaste“. U toj je knjizi iznio svoja filozofsko-
religijska načela, koja je htio da utvrdi navodima iz
Koheleta.

Medini u ovoj svojoj radnji, navodeći teoriju
dominikanca Zapletala o Kohelatu, dokazuje da Vuli-
čević nije ispravno shvatio Kohelata, da ga je mjesti-
mice prekrpio po svojim nazorima a mjestimice kri-
vo preveo. Poslije toga prelazi posebee na pobjivanje
Vuličevićevih načela i tvrdnja, tako da pusta da sami
Vuličević sebe pobjije svojim oprečnim izjavama,
a onda vrlo zanimljivim načinom odgovara na prigo-
vore učenju o ličnom Bogu, besmrtnosti duše i t. d.
Medini je uspio ovim dijelcem da potpuno ras-
krinka Vuličevića, napose pak u tumačenju Kohelata.

ISKAZ
o slučajevima prenosljivih bolesti, priraslim u razdoblju
od 18 aprila do 24 aprila.

BOLEST	Politički kotar	Općina	Br. slučajeva	Br. umrlih
Difterija	Korčula	Korčula	1	1
	Zadar	Zadar	1	1
Epid. ukočenost šije	Dubrovnik	Dubrovnik	1	1
	Sibenik	Sibenik	1	1
Opšice	Split	Šolta	1	1
	Hvar	Hvar	1	1
Skrljet (scarlatina)	Kotor	Hercegnovi	1	1
	Knin	Knin	4	4
	Makarska	Vrgorac	3	2
Trbušni tif	Knin	Drniš	2	2
	Kotor	Knin	3	3

Nagjeno.
Nagjena je jedna novčarka sa zlatnim rizom i
malom svotom novaca i jedan krst. — Vlasnik rečenih
predmeta može ih pridignuti kod c. k. Kotarskog
Poglavarstva-Redarstveni odsjek

RODOLJUBI! Sjetite se oskudnih po-
rodica vojnika, koji
su pozvani pod oružje!
Prinosi se šalju: Ratnom pripomoćnom uredu
kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru.

Telegrammi della Redazione.
Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA.
I nostri combattimenti
nella Polonia russa ed in Galizia.

VIENNA, 30. Si comunica ufficialmente il 30
aprile:
Situazione generale inalterata. Durante la gior-
nata duelli di artiglieria e scaramucce. Nuovi violenti
attacchi notturni dei Russi nella valle della Orawa e
dell'Opor vengono come prima sempre respinti con
grandi perdite del nemico.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale
von Höfer tenente maresciallo.

**Chiamata sotto le armi di obbli-
gati alla leva in massa e permessi
per i lavori dei campi.**

VIENNA, 30. Gli obbligati alla leva in massa
nati negli anni dal 1873 al 1877, trovati abili al ser-
vizio della leva in massa con le armi, devono entrare
nelle file il giorno 15 maggio.
C'è l'intenzione di accordare presso alcuni
corpi di supplemento per breve tempo permessi di
ritorno a un certo numero di entrati nelle file, qua-
loro vi si mostri un'eccezione. In prima linea verranno
prese in considerazione le classi più vecchie, però
con riguardo alla necessità dei lavori dei campi si
prenderanno in considerazione anche le più giovani.

L'affondamento del „Leon Gambetta“.
VIENNA, 1. La „Deutsch-nationale Korrespon-
denz“ pubblica sulla base del deposito del tenente di
vascello Trapp una relazione sul siluramento dell'in-
crociatore corazzato „Leon Gambetta“. Il Trapp circa
verso la mezzanotte scorse le navi nemiche a 20
miglia marittime a sud-est del capo di Leuca, a lumi
spenti. Il sommergibile da una distanza di circa 500
metri lanciò una torpedine contro la poppa ed una
seconda torpedine in direzione del gruppo anteriore delle
ciminiere. Tutte le due lanciate colpirono in pieno.
Cinque minuti dopo il siluramento, il tenente Trapp
ricorsebbe dal crosio dell'incrociatore, che non era
necessario lanciare altre torpedini. Nove minuti dopo
il secondo lancio la nave nemica era scomparsa. I
Francesi in questo breve tempo erano riusciti a calare
5 scialuppe. Il tenente di vascello Trapp, dovette con
suo grandissimo dolore rinunciare a prender parte
all'azione di salvataggio, per riguardo alla sicurezza
della propria nave; egli però doveva ritenere che l'e-
quipaggio imbarcato nelle 5 scialuppe fosse in grado
di salvarsi, tanto più che il mare era tranquillo. Il te-
nente di vascello Trapp dichiarò che il contegno del-
l'equipaggio del suo sommergibile fu meraviglioso
e superiore ad ogni elogio.

Per un secondo prestito di guerra.
VIENNA, 1. A quanto reca la „Korrespondenz
Wilhelm“ ieri sera ebbe luogo nei locali dell'Ufficio
delle Casse Postali di Risparmio, sotto la presidenza
del vice governatore cav. von Leth, una conferenza
dei membri del Consorzio per l'esecuzione delle tran-
sazioni di Stato. Nella conferenza si svolse una di-
scussione particolareggiata intorno alle modalità di un
eventuale secondo prestito di guerra. I membri del con-
sorzio, spinti dal loro sentimento patriottico si di-
chiararono pronti a porre anche in questa transazione
tutte le loro forze al servizio della buona causa, e for-
mularono concrete proposte, che il vice governatore von
Leth presenterà nei prossimi giorni al Ministro delle
Finanze Engel.

**I combattimenti degli eserciti
germanici.**
BERLINO, 30. Il Wolff Bureau comunica:
Grande quartiere generale, 30 aprile.
Teatro occidentale della guerra.

Sulla costa vivace attività di aviatori nemici. La
fortezza di Dunkerque ieri venne fatta segno al fuoco
della nostra artiglieria. Nelle Fiandre il nemico at-
taccò fra Steenstraete e Hotsas. Il combattimento dura
ancora. Alle testate dei ponti, sulla riva occidentale
del canale presso Steenstraete ed Ypres l'attacco ne-
mico crollò sotto il nostro fuoco. Nella Sciampagna,
a nord di Le Mesnil, i Francesi non poterono rigua-
dagnare nulla della posizione, ad essi ieri l'altro strupa-
ta. Nelle Argonne a nord di Le Four de Paris espug-
nammo una trincea nemica, catturammo un ufficiale e
30 uomini. Fra la Mosa e la Mosella gli attacchi
francesi alle alture della Mosa, nonché a nord di
Flirey, fallirono con forti perdite. Nei combattimenti
sulle alture della Mosa, dal 24 aprile sino al 28 aprile,
i Francesi perdettero, soltanto di prigionieri, 43 uffici-
ali e 4000 uomini. La fortificazione costiera di Har-
wich, sulla costa orientale inglese, venne questa notte
battuta con bombe.

Teatro orientale della guerra.
Le avanguardie delle nostre forze militari, ope-
ranti nella Russia nord-occidentale, hanno ieri rag-
giunto in largo fronte la linea ferroviaria Dünaburg-
Libau. Le truppe russe, che trovavansi in quelle re-
gioni, non tentarono in alcun luogo di opporre seria
resistenza. Presentemente sono in corso combattimen-
ti presso Szawle. Maggiori attacchi russi falliro-
no presso Kalwarja con forti perdite. Cinque uffi-

ciali e 500 Russi non feriti caddero nelle nostre mani.
Punte russe fra Kalwarja ed Augustov parimenti fal-
lirono.
La suprema direzione dell'esercito.

**Una nota della „Norddeutsche Allgemeine
Zeitung“.**

BERLINO, 30. Commentando i conchiusi della
Camera Ungherese, la „Norddeutsche Allgemeine
Zeitung“ dichiara che le discussioni della Camera as-
sunsero il carattere di manifestazioni dell'incrollabile
solidarietà dell'Austria-Ungheria e della Germania. In
fatti l'alleanza delle due Potenze imperiali superò
brillantemente la prima prova di guerra. La Germa-
nia, dall'istante in cui fu manifesto il proposito della
Russia di attentare alla nostra alleanza, senza esitare
prese la decisione di porsi con tutta la propria forza al
fianco dell'Austria-Ungheria. In armonia coll'atteggia-
mento politico, vi fu fra le due Potenze, fin dal prin-
cipio, pieno accordo anche in riguardo all'azione mili-
tare, che tanto nel suo complesso come nei partico-
lari si affermò in maniera che non ha esempio nella
storia. A questa concordia noi dobbiamo i successi
fin qui avuti dalle nostre armi.

L'esito delle vicende della guerra che i popoli
della Germania e dell'Austria-Ungheria aspettano con
piena fiducia, aprirà parimenti una tale prospettiva
del futuro sviluppo delle due Potenze, che offrirà
maggiore sicurezza di prima pel tranquillo sviluppo
delle loro energie rivolte ad opere di pace.

**Navi inglesi affondate da sommergibili
germanici.**

LONDRA, 30. Notizia della Reuter: Il battello
da pesca „Lily Dale“ in prossimità al Tyne fu colato
a picco da un sommergibile germanico. L'equipaggio
fu salvato.
La nave carboniera „Mobile“ venne affondata
presso le Ebridi da un sommergibile germanico. L'e-
quipaggio fu trasportato a Stornoway.

**L'esercito franco-inglese sbarcato presso
Kabatepe respinto dai Turchi.**

COSTANTINOPOLI, 1. Il quartiere generale
comunica:
Presso Kabatepe sulla penisola di Gallipoli il
nemico tentò di liberarsi da uno stretto accherchia-
mento, ma noi abbiamo respinto questo tentativo e
costringemmo il nemico a retrocedere fino a 500
metri dalla costa, infliggendogli enormi perdite. Il
tentativo di sbarco del nemico fallì completamente.

I combattimenti nel Caucaso.
COSTANTINOPOLI, 1. Si annuncia da Erze-
rum: Da tre giorni accadono scontri fra pattuglie in
servizio di ricognizione. Il nemico fu respinto su
tutto il fronte con perdite. A sud di Artvin i Russi,
dopo un combattimento di due ore, si ritirarono in
direzione di Levante.

**Il bombardamento di Madytos e le proteste
del Metropolitano di Gallipoli.**

COSTANTINOPOLI, 1. Il metropolitano greco di
Gallipoli diresse al patriarcato ecumenico una pro-
testa telegrafica contro il bombardamento di Madytos
da parte degli Inglesi, in seguito al quale rimasero
uccisi il vicario del vescovo ed alcuni cittadini.

P. KASANDRIĆ odgovorni urednik
Tiskarnica Josipa Ferrari.

**Dr. A. Bretschneider, c. k. viši inspektor F.
Gvozdenović, c. k. viši nadzornik Slaus i dvorski
savjetnik prof. K. Portele** na temelju sjajnih uspeha
postignutih Perocidom od c. k. postaje za o-
branu bilja u Beču, c. k. poljodjelske pokušajne pos-
taje u Gorici, c. k. poljodjelske škole i kušaoane u
Spjelju, poljodjelske škole i pokušajne postaje u S. Mi-
chelnu n. A. i t. d. preporučuju Perocid kao potpuno
odgovarajuće naknadno sredstvo za modru galicu.

Proizvodnja Perocida stoji pod kontrolom c.
k. bakteriološke postaje za obranu bilja u Beču, pa
stoga dolazi u trgovinu samo zajamčena prava
roba.
Perocid se prodaje u vrećama od 100 kg., ne-
čiste težine za čisto, a naručuje kod tvrtke BRAČA
KLEIN — ZADAR.

CRVENI KRST - CROCE ROSSA
Pro Croce Rossa.

Dalla direzione dell'educando femminile su-
periore della fondazione S. Demetrio in Zara cor.
103:64, ulteriormente raccolte in occasione dei trat-
tamenti dati nell'istituto.

Prilozi za Crveni Krst.
Sakupljeno u 12 u malom u kr. 137:23, dopri-
niješe: Mikulin Sime kr. 3:20 — Gačina Stose 2 —
Didović dn. Mirko 15 — Didović Bazilija 5 — Lukin
Marija 0:60 — Rakvin Santo 5 — Mezić Simica 0:10 —
Mezić Luce 0:40 — Lukin Stose 0:40 — Lukin
Simica ud. 0:40 — Orović Marija ud. 0:12 — Orović
Ivanica z. Ive 0:10 — Orović Marija z. Ive 0:20 —
Orović Marija z. Bare 0:40 — Toman Ivanica z. Krste
0:20 — Toman Kate 1 — Segić Ivanica 0:40 — Me-
zić Kate 0:30 — Mezić Jakoma 0:20 — Mezić Santo
0:20 — Toman Marija 0:12 — Lukin Jakoma 0:40 —
Lučanov Marija 0:20 — Lukin Marija 0:20 — Rokov
Luce 0:10 — Rokov Boska 0:40 — Lukin Boska 0:20 —
Lukin Simica z. Luke 0:40 — Lukin Marija 0:10 —
Lukin Luce 0:10 — Gačina Marija 1 — Gačina
Boska 0:10 — Medanić Simica 1 — Medanić Marija
z. Marka 0:10 — Medanić Marija Brindin 0:20 — Ro-
kov Marija 0:18 — Orović Jakoma 0:10 — Segić
Viktorija 0:50 — Rokov Simica 0:20 — Medanić Ivan
0:40 — Rokov Mate p. Bože 0:20 — Medanić Luce
0:12 — Orović Ivanica z. Marijana 0:20 — Rokov
Antona 0:20 — Toman Antona 0:20 — Mezić Marija
Ivina 0:20 — Medanić Marija ud. 0:20 — Medanić
Milica 0:20 — Mezić Marija p. Ive 0:40 — Mezić Iva-
nica 0:10 — Mezić Marija z. Sime 0:40 — Toman
Ivanica z. Sime 0:10 — Rokov Santo 0:20 — Toman
Miško 1 — Medanić Marija z. Marka 0:30 — Medanić
Mikela 0:20 — Segić Marija 0:50 — Medanić Ante
0:40 — Rokov Mate p. Bože 1 — Rokov Ante 1 —
Rokov Santo 1 — Mezić Mate 1 — Medanić Sime 1 —
U društvu mladića zakupljeno 2 — Mezić Marija
Olibka 1 — Segić Kazimir 3 — Segić Marko 1 —

Šegić Ivan 1 — Orović Ivan 2 — Petrea Tome 2 — Marelič Tome 1:40 — Petrea Mika 0:40 — Govorčin Tome 0:30 — Govorčin Jakov N. 2 — Govorčin Krsevan 0:20 — Martinović Marko 0:20 — Govorčin Jakov 0:60 — Martinović Simica 0:20 — Govorčin Luka 0:20 — Martinović Miško 0:60 — Martinović Sime 0:80 — Govorčin Antona 0:40 — Govorčin Marko 1 — Govorčin Ivan 1 — Dumić Ante 0:40 — Martinović Marija 0:20 — Dumić Marija 0:20 — Govorčin Marija 0:20 — Marelič Simica 0:60 — Marelič Marija 0:60 — Marelič Mate 1 — Marelič Nina 0:60 — Marelič Viktorija 0:20 — Jelić Luce 0:20 — Marelič Ante 0:40 — Marelič Marija 0:30 — Marelič Ivanica 0:50 — Jelić Mate 1 — Dumić Josip 1 — Marelič Cvita 0:50 — Marelič Miško 1 — Marelič Mate 1 — Marelič Stose 0:80 — Marelič Mate 0:50 — Marelič Matija 0:30 — Panović Zakarija 1 — Panović Sime 1 — Panović Antona 0:20 — Panović Jure 0:30 — Panović Mate 0:50 — Govorčin Matija 1 — Govorčin Marija 0:40 — Jelić Ivan 1 — Martinović Sime 0:40 — Martinović Luka 0:60 — Gačina Marija Z. Josipa 1 — Gačina Miho 0:20 — Gačina Simica 0:20 — Gačina Marko 1 — Quitto Antona 0:60 — Ravkin Martin 0:50 — Gačina Božo 0:40 — Dunatov Boska 0:20 — Dunatov Božo 0:80 — Dunatov Mate 1 — Dunatov Ante 2 — Dunatov Nikola 1 — Dunatov Emilij 1 — Svorinić Cvita 1 — Svorinić Jakov 1:20 — Mikulin Ive 0:40 — Lovrin Josip 1 — Lovrin Ante 0:40 — Lovrin Antona 0:80 — Mikulin Marija 1 — Jelić Tome 1 — Lovrin Sime 1 — Dunatov Mate 0:30 — Dunatov Martin 0:20 — Gačina Martin 0:40 — Lukin Tome 0:30 — Lukin Marija 0:40 — Ravkin Ante 0:60 — Lovrin Ljube 0:12 — Jelić Luka

1 — Lovrin Antona 0:20 — Mikulin Blažul 1 — Gačina Ive 0:10 — Gačina Teja 1 — Gačina Marija 0:60 — Ravkin Marija 0:24 — Antonoli Katica 1 — Ravkin Cvita 0:40 — Ravkin Mate 0:10 — Ravkin Josip 0:60 — Gačina Mate 0:40 — Gačina Miško 0:10 — Dunatov Krste 0:20 — Lukin Andriana 0:40 — Dunatov Marko 0:60 — Gačina Mate 1 — Lovrin Martin 1 — Petričić Mate 0:50 — Petričić Ivan 3 — Petričić Bože 1 — Petričić Krsto 2 — Petričić Jakov 5 — N. N. 3:33.

Sakupljeno u Sutivanu (3 iskaz) kr. 72:20. Dopriniše: Zuanic Perić Jerko kr. 1 — Jakov Lukšić Rede 2 — Ljubetić Ivan pk. Miće 1 — Ivan Manzoni pk. Ivana 2 — Petar Ivanović-Starčević pk. Andre 2 — Marišević Julija 2 — „Hrvatski Napredak“ 20 — don Tomo Ivanović, župnik 15 — Ivanović Dinko pk. Tome 2 — Ljubetić Donko Ivan 2 — Soljanić Ante pk. Petra 2 — Biskupović Ante 1 — Ljubetić-Jurko Ante pk. Ivana 1 — Ivanović-Rasko Ante 2 — Jutrović-Kršćan Mihovil pk. Ivana 2 — Lukšić-Slavčić Ivan pk. Miće 2 — Ljubetić-Letun Jerko 6 — Dinka ud. Buljan 2 — Andriana ud. Zuanic 1 — Mare ud. Ljubetić-Krstul 2 — Ljubetić-Juro Grgo 0:20 — Ilić Stjepan 0:20 — Rodolfi Toma 0:40 — Ante Jurjević Pleho 0:60 — Mate Brković 0:20 — Anibalović Petar 0:60.

Sakupljeno od mjesnog odbora u Splitu (4 iskaz) kr. 4648:13; dopriniše: Mala braća Slovinci Split kr. 5 — Pavisko Ante 5 — Culum Ivan 10 — Krstulović Ante p. Lovre 10 — Tudor Vicko p. Frane 5 — Gasparović Vjekoslav 5 — Mikačić Marija rogi. Grla 20 — Ancelle della carità 6 — Kovačić Ivo 5 — Božić Jakov 10 — Korlaet Josip p. Ante 20 — Vidović Ante 10 — Ante b. Mladina 30 — Šipić Pe-

tar 10 — Markovina Ante 10 — Katalinić Elisa 100 — Donati Amelia 10 — Invernizzi Lovinia 1 — N. N. 0:20 — N. N. 1 — Taccioni Amalia 1 — Brainovich 1 — Savo Duje 1 — Ilich Gastone 2 — Ilich Olga 20 — dr Manger 2 — Katalinić-Savo Luigia 50 — Juch Marija 5 — Milić Paolina 10 — Svoboda Ivanka 10 — Stalio S. 3 — de Geremia Enrichetta 10 — Malojević 2 — Rubignoni Vinko 20 — Juras M. 20 — Linardović Juraj, ing. 30 — Lin Josip 10 — Mrkusić Kresimir, ing. 20 — Grubić Ivan 2 — Mikačić Dujam 50 — Matas Marin 10 — Mikačić Marin 5 — Leschinger Karl 5 — Jakasović Kesić 6 — Marin Mate 10 — Gospodnetić Toma 5 — Pučka Stedionica, Split 100 — Brajnović Hugo 10 — Scarizza Antonia 50 — Szilva Gabriela 10 — Gasperini Eugenia 2 — M. M. 0:40 — Barbieri Francesco 2 — dr Bulat Gaetano 30 — Tadich L. 2 — Ilich N. 5 — Ilich Delfina 2 — Klein D. 20 — Katalinić Hilda 5 — Katalinić Gina 40 — Tripalo Domenec 2 — de Cindro Carmela 1 — Tocigl A. 1 — Bay dr. Rikard 10 — Gilardi A. 1 — Foretić 2 — E. V. B. 2 — Lapenna P., ing. 20 — Micheli Vitturi G. 1 — Maroli Ety 2 — Grgin Carmen 2 — Boglich ved. Elisa 40 — Ilich M. 5 — Kirchmayer Frano 8 — Jakaša Marija 0:40 — Bobanović M. 10 — Rosandić 1 — Roje Ivo 2 — Hofman Filomena 2 — Čulić Vinko 2 — Vittoria del Bianco i Darinka Martinelli 4 — Doric Ante 10 — Nussberger Anna 0:40 — Nevrla Fr. 1:60 — N. Lalić Barin 5 — Pervan Josip 2 — Krstulović Ivan 1 — Protić ud. Anka 50 — Grgić A., prof., Vranjić 10 — Benzon Henrik, Vranjić 10 — Grgić Luka p. Marka, Vranjić 10 — Celeghin Petar, Split 10 — Defranceschi Josip 5 — Perković V. 2 — pl. Mirković Josip 2 — Kučić Željko 2 — Fantoni Ena

1 — Novak Maria 4 — Kolombo Vjekoslav 2 — Stipanović Antica 1 — Andruja Danica 2 — Bonetti 1 — de Klein Angelina 5 — Vidak Irma 20 — Mandolfo I. 10 — Karaman Erminia 50 — Karaman Angela 5 — Karaman dr. Eduard 50 — isti je sakupio u veselom društvu 20 — Tornfeld 2 — Bašković M. 2 — Scivanelli ud. Perina 2 — Bužančić Josip 1 — Čulić Filip 2 — obitelj Vjekoslava Nikolića 2 — Čipei Ivan 10 — Gračićina Hrasite 1 — Duplanić ud. Mare 1:40 — pl. Sušković Mila 2 — Ružić Matija 1 — Nikićević Anna 1 — Piatelli Vicenza 0:20 — Krstulović Ante 0:40 — Grgić Petar p. Marka, Vranjić 10 — Lunazzi Paval, Vranjić 6 — Grgić Ivan, Vranjić 2 — Grgić Petar p. Jakova, Vranjić 10 — Kuzmanić Ante, Split 5 — pl. Ivanišević A. 1 — Druzeić Dujam 2 — Jurišić Ivo 5 — Santić Mate 2 — Smrkinić Ines 1 — Nadali M. 2 — Musel Jakov 1 — Andreis Lina 1 — Macanović Ante 2 — Juginović don Ivan, Vranjić 20 — obitelj p. Jakova Mandića 10 — Benzon Ante p. Joze 10 — Jurić Ivan p. Jakova 1 — Benzon Antula 0:40 — Stanović Pave 2 — Grgić Jozo p. Ante 1 — Vrdoljak Bartul Markov 0:46 — Grgić Ivan p. Grga 1 — Jurić Bartul 6 — Dopolčić Kate 1 — Bulić Kristina 5 — Bulić Nediljka Kajina 5 — Jurić Fabjan Marinov 1 — Jurić Mare Ivana 2 — Mandić Mara 1 — Jurić Mare 0:20 — Benzon Mara 0:20 — Grubić Ante 6 — Jurić Andrija 4 — Mikelić Mate 1 — Mandić Ika 5 — Mandić Frana 1 — Mandić Andrija 2 — Mikelić Ivka 1 — Grgić Kaja 10 — Grgić ud. Luca 1 — Jurić Marin 2 — Poljak Marta 2 — Poljak Nikola 2 — Grgić Luka 1 — Žic Josip 2 — Fajdutti 1 — Mikelić Ivan 2 — Mikelić Vica 1 — Grubić Marta 1. (Sljedi S p 110).

(Sljedi).

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni Josipa Ferrari u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia Giuseppe Ferrari in Zara

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Milioni

adoperoano contro la **TOSSE** raucedine, catarro e ingorgamento, tosse convulsive le

Kaiser Caramelle pettorali (con tre abeti)

6050 certificati di medici e privati attestano il buon successo

Bomboni oltremodo piacevoli e gustosi.

Pacchetti 20 e 40 cent. Scatole 60 cent. Vendesi presso: Giorgio e Spiridione Brčić Droghieri in Zara; P. Novak farmaciaista in Lesina; S. Boglich farm. in Knin; Norberto Cindro farm. in Trau; A. Karlovac farm. in Cittavecchia e G. de Borzatti farm. in Milna.

Izvadak iz Zakona od 12 aprila 1907, o prometu vinom, vinskim moštom i mastom.

Nabavlja se kod tiskarne J. Ferrari u Zadru

Ratni časovnik 1914!

Sa dvostrukim reljefom: Nj. Veličanstvo Cesar Franjo Josip I. i Vilim II. Mit vereinten Kräften ili Viribus unitis 1914, sa gvozdem ili sa službenim sa-veznim kstom c. i k. Ratnoga Ministarstva: od čelika ili nikla kr. 5, sa kožnim povezom na ruku kr. 6, vanredno plosnat kr. 8, sa radijskim brojevima kr. 10, sa džepnim budilnikom kr. 15, jeftin časovnik od nikla kr. 3, lanac na ratni časovnik kr. 1; ratni budilnik „Kanone“ kr. 5; ratni budilnik „Trommier“ kr. 6; 3 godine jamstva. Šalje uz pouzete Prvo skladište ratnih časovnika

MAX BÖHNEL, Beč, IV. Margarethenstrasse 27/69. Izvorni tvornični cjenik besplatno. Novo! Sreben časovnik sa povezom na ruku i sa dvostrukim zaklopcem kr. 20.

TISKARNICA G. FERRARI (naslj. Petra Jankovića) Calle Larga ZADAR Telefonbr 87

Tiskarnica je snabdjevena najnovijim materijalom kao i najmodernijim strojevima. Prima i izrađuje što prije i najvećom pažnjom ko-žumudrago tiskaru radnju, pismenima latinskim, njemačkim, cirilicom, i grčkim. Izvršuje kromotipografske radnje, radnje su tri boje i t. d. osmrtnice, posjetnice, omote, račune, fakture, trgovinske police i t. d; **sve uz najniže cijene da senema bojati konkurencije.**

FRATELLI MANDEL & NIPOTE BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: *Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4 1/2. Lettere di pegno 4 1/2 o 4 1/2 della Banca Commerciale di Budapest. Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4 1/2. Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5 1/2. Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2 ecc*

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: *Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor 20 Credito fondiario Austr. 3 1/2. Vinc princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust 1858. Vinc. princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4 1/2. Vinc. princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti turchi 1870 da fchi 400. Vinc. princ. fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane e Ungheresi. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.*

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4 1/2.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e ili richieste dei propri clienti, senza alcuna sp.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: *Incendi, Vita, Accidenti, Furto con iscasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.*

SRPSKA ŠTEDIONICA u ZADRU (protokolsano udruženje s ograničenim jamstvom). OSNOV. 1901. — ZAP. RAD. 1902.

PRIMA NOVAC na članske knjizice i na one stalne nedjeljne štednje. Najmanji je ulog ove vrste štednje 50 para (helera) sedmično; štednja traje 4 godine.

PRIMA NOVAC na uložne knjizice od 1 krune na više uz kamatu 4 1/2 1/2; otkaz po pogodbi.

PRIMA NOVAC u tekuci račun, vršeci sve naloge svojih kontokorentista. Uslovi po pogodbi.

PRIMA OSTAVE na čuvanje i rukovanje, uz naročite uvjete.

IZDAJE zajmovaena mjenicu, obveznicu ili u tekuci račun sa i bez hipotekarnog o-jeguranja.

IZDAJE zajmova na račun zaloga papira od vrijednosti, zlatna i srebrna novca.

ESKOMPTUJE izvučene papire od vrijednosti i kupone.

KUPUJE i prodaje papire od vrijednosti, čekove, devize i svakovrsni strani novac uz najpovoljnije uslove.

PRODAJE promesse sa sva vučenja.

PREGLEDA izvučene brojeve svih vrsta papira od vrijednosti.

OSJEGURAVA srečke i ostale vučenju podložne papire od vrijednosti protiv gubitka pri vučenju.

VRŠI NAPLATE I ISPLATE u izvan Monarhije.

OBVALJA SVE POSLOVE BRZO, TAČNO KULANTNO.

SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA Ingegnere: PIETRO VERACI in FIRENZE.

Anonima con Sede in Firenze. — Capitale versato Lire 1.200.000.

Assortimento il più completo di **MACCHINE OLEARIE** premiate con due gran prix, due diplomi di I. o grado e sette medaglie d'oro.

Assume forniture a condizioni favorevolissime.

Rappresentante la Ditta: **FRATELLI MANDEL & NIPOTE — ZARA.**

God. D. Objavite samom Ob kr. 3; za A. Pisan pretplate, b primaju. Pisma Za us. Naši BEČ. Save preše su bojeva za jug Jasla skom kraj Rusi u k sjevero-ist stopce na s kojom i ratni plio teo je sa gijum na fronta odt bicima po najuspješ protiv vije više je od na frontu neprijatelj. Na j obice unaj svojim po. Usp. zapa BER. Velik Zapa Kod gleza da u kraju p tjem borb municijom su opet p Meuse i M na visovin napanu na Istoč. Borb. Sili su sa su pretrpje nika, uzmi jug August bijeni ruski I boji svršili su Tamo nepri dino na V ljak. Dalje Visloke pr desnog kri kensena na brzo uzmi skog klanc Svakim dan BEČ, zastupništ imaju nalo laze iz Ber zapadnoj C ne dopušta sima. Ne m zapovjedni Jasla, svak nuta, te da o dogagaj Sama ni jednoga već u našin u Beskidar koju je do koj vojnoj Za našu srj vrgavanjima su danas k Beskida izr i na jug, te vrgavanjem. Poslije Vijest austrijsko- Galiciji, p sve većim utvrgjeni kose, a pr neprijatelj